

Alkotmánybíróság
1015 Budapest
Donáti utca 35-45.
A Fővárosi Törvényszék útján

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	1V/1739-0/2016
Érkezett:	2016 OKT 13.
Melléklet:	7 + 8
Kezelőiroda:	Tisztelt Alkotmánybíróság!

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK 13.	
FÓLAJSTROMSZÁM KEZDŐIRATON:	
Postán / Gyűjtőlédoboz / Személyesen / E-mailon / Faxon	
Érkezett:	2016 -09- 1 9
PÉLDÁNY:	1 IV. 1
MELLÉKLET:	7 KOZTUK: 1609
FÓLAJSTROMSZÁM UTÓIRATON: 2250/13 6el	

Alulírott, [REDACTED] meghatalmazás P/1. szám alatt csatolva) a következő

képviselésében eljárva (ügyvédi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az alábbiakban részletesen kifejtendő indokok alapján a Kúria Pfv.III.21.396/2015/6. számon hozott ítéletét (a továbbiakban: Ítélet), mint alaptörvény-ellenes bírói döntést semmisítse meg.

Kérelmem anyagi jogi jogalapja Magyarország Alaptörvényének a XXVIII. cikk (1) bekezdése (tisztességes eljáráshoz való jog).

Kérelmem eljárásjogi alapja az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. §-a és 43. § (4) bekezdése, amely alapján az Alkotmánybíróság felülvizsgálja a bírói döntés Alaptörvénnyel való összhangját, és megsemmisítheti az Alaptörvénnyel ellentétes bírói döntést, valamint a döntéssel felülvizsgált más bírósági vagy hatósági döntéseket is.

A Panaszos személyes érintettségét igazolja, hogy a Panaszos felperes volt az Ítélet által lezárt ügyben.

Az Ítéletet (P/2. szám alatt csatolva) a Panaszos 2016. augusztus 9-én vette kézhez, az Abtv. 30. § (1) alapján az alkotmányjogi panasz határidőben kerül benyújtásra.

A jelen ügy tárgyát képező alkotmányossági kérdés „alapvető alkotmányjogi jelentőségű” (Abtv. 29. §), ugyanis a Panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát alapvetően érinti az, hogy a Kúria az ügy tárgyát képező jogalkotással okozott kár megléte kapcsán Panaszos által felsorakoztatott érvekre egyáltalán nem reagált a mindösszesen egyoldalas határozatában, így Panaszos keresete **indokolás nélkül** került elutasításra. A Panaszos már ezen a helyen hangsúlyozza, hogy **panaszának tárgya nem** a bírósági eljárás kimenetele, **hanem a vonatkozó indokolás hiánya**, hiszen az indokolt döntés a tisztességes eljáráshoz való jog immanens részét képezi. A jogvita centrális kérdésében – hiszen ezen dőlt el a per kimenetele – az indokolás teljes hiánya tisztességtelen, mely kérdéssel a t. Alkotmánybíróságnak érdemben kell foglalkoznia.

A panasz tehát hangsúlyozottan nem ütközik az ún. negyedfokú jogorvoslat tilalmának elvébe, a beadványban foglaltakat semmiképpen nem lehet ekként értelmezni, az egyértelműen ellentétes lenne a Panaszos előadásával és annak szándékolt tartalmával.

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI törvény 52. § (5) bekezdése értelmében a Panaszos kéri adatai zártan kezelését.

II. A tények

1. Felperes tulajdonosa egy, [REDACTED] található ingatlannak. Az Ingatlan természetben [REDACTED] szám alatt található.
2. Magyarország Országgyűlése megalkotta a luxusadóról szóló 2005. évi CXXI. törvényt (a továbbiakban Luxusadótv.), mely egy – becsült értéken alapuló – ingatlan-adó fajtát vezetett be a jogrendszerbe. Magyarország Alkotmánybírósága (a továbbiakban AB) a Luxusadótv.-t a maga egészében megsemmisítette a 155/2008. (XII. 17.). AB határozatával.
3. Felperes az általa 2007-ben és 2008-ban befizetett luxusadónak a kártérítés szabályai szerinti megtérítését kérte keresetében (**P/3. szám** alatt csatolva) a Magyar Állam mint alperessel szemben jogalkotással okozott kár miatt. A Felperes folyamatosan fenntartott álláspontja szerint a jogalkotói immunitásra megalapozatlanul hivatkozik a magyar bírói gyakorlat, és nincs olyan, jogi kötőerővel bíró jogszabály vagy jogegységi határozat, amely az egyéb feltételek fennállása esetén kizárná, hogy egy polgári perben a bíróság megállapítsa a jogalkotással okozott kárért való polgári jogi felelősséget. Hivatkozott a Felperes arra is, hogy a Luxusadótv.-t megsemmisítő alkotmánybírósági határozat teljes összhangban volt a megszilárdult alkotmánybírósági esetjoggal, így az Alkotmánybíróság határozata nyomán nem csupán a károkozás jogellenessége állapítható meg, de a károkozó felróható magatartása is.
4. Az elsőfokú bíróság a Felperes keresetét elutasította az alábbi indokokra hivatkozással (**P/4. szám** alatt csatolva). Egyrészt a bíróság arra a megállapításra jutott a PK 42. számú kollégiumi állásfoglalás alapján, hogy a jogalkotás a közhatalom gyakorlása során kifejtett tevékenységnek minősül, ebből következően pedig a jogalkotói tevékenységgel okozott kárra alapított igényt nem a Ptk. 339. §-a, hanem a Ptk. 349. §-a alapján kell elbírálni. Megállapította a bíróság azt is, hogy a jogalkotó az általa okozott károkért a polgári jognak a jogrendszerben elfoglalt helyéből és a polgári jogi kárfelelősség általános szabályaiból levezethetően nem tartozik polgári jogi felelősséggel, valamint hogy a károkozás jogellenessége alól kivételt képeznek azok az esetek, amelyekben a károkozást a jogszabály kifejezetten megengedi, például a jogtalan támadás vagy a szükséghelyzet elhárításával okozott bizonyos mértékű kárt nem kell megtéríteni.
5. A bíróság ítéletében rögzítette, hogy a jogalkotó által megalkotott jogszabály kapcsán fogalmilag kizárt a Ptk. 339. §-a szerinti jogellenesség, tekintettel arra, hogy a jogszabály a jogalkalmazó magatartását kifejezetten előírta. A bíróság végezetül azt is megállapította, hogy a régi és az új Abtv. alapján az Alkotmánybíróság alkotmányellenesnek nyilváníthat egy jogszabályt, ugyanakkor ezt rendes bíróság nem teheti meg. Ebben a körben az Alkotmánybíróság *ex tunc* vagy *ex nunc* hatályú megsemmisítést alkalmazhat, illetve utóbbi esetén a jogszabály kihirdetésére visszamenőleges hatállyal bizonyos jogviszonyok tekintetében az alkotmányellenes jogszabály alkalmazási tilalmát is kimondhatja. Ha az Alkotmánybíróság határozata az utóbbi tilalmat nem tartalmazza – folytatódik az elsőfokú indoklás –, illetve nem visszamenőleges hatályú a megsemmisítés, az Alkotmánybíróság döntésének kihirdetéséig terjedően egy hatályos, mindenkire nézve kötelezően alkalmazandó jogszabályról van szó annak ellenére, hogy egyébként azt az Alkotmánybíróság alkotmányellenesnek nyilvánította. Ez pedig kizárja a Ptk. 339. §-a szerinti jogellenességet. Az ítélet azt is megállapítja, hogy a rendes bíróság felülbírálná az Alkotmánybíróság döntését, ha egy visszamenőleges alkalmazási tilalom nélküli, *ex nunc* hatályú megsemmisítéssel érintett jogszabály alapján létrejött jogviszony kapcsán a jogellenességre hivatkozva polgári jogi kártérítési felelősséget állapítana meg.

6. Végül rögzíti az ítélet indoklása, hogy a fentiek miatt nem szükséges, hogy a magyar jogrendszerben legyen olyan szabály, amely a jogalkotó polgári jogi kártérítési felelősségét kizárná.
7. Az első fokú ítélet ellen Felperes fellebbezéssel élt (**P/5. szám** alatt csatolva), amelyben előadta, hogy a 42. számú PK állásfoglalás nem tartalmaz utalást a jogalkotói tevékenységre, mi több, az állásfoglalásnak az alsóbb bíróságokra nincs kötőereje, így nincs akadálya annak, hogy az Állam által okozott kár az általános kártérítési szabályok szerint kerüljön elbírálásra. Kiemelte, hogy nem a jelenlegi bírói gyakorlat fennálltát vitatja, hanem annak tartalmi felülvizsgálatának szükségességére hivatkozva kéri az Állam felelősségének megállapítását. Hangsúlyozta továbbá, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlatából egyértelműen, előre megállapíthatóan alaptörvény-ellenes jogszabály megalkotása jogellenes.
8. Kiemelte a Felperes fellebbezésében azt a tényt is, hogy a károkozásra nem az adóhatóság eljárása miatt került sor, hiszen Felperes az adót önbevallás útján fizette meg a törvény előírásai szerint, így a jogellenesség közvetlenül fakadt a jogalkotói aktusból. Egyben rámutatott a Felperes arra is, hogy összekeveri az első fokon eljáró bíróság az alkotmányellenesség kimondásának időpontját (elvi jellegű) az alkalmazási tilalommal (gyakorlati szempontok), valamint vitatta, hogy jogalkotással okozott kárért nem lehet polgári jogi felelősséget megállapítani arra hivatkozással, hogy az az alkotmánybírósági határozat felülbírálatát eredményezné az alkalmazási tilalom kezdő időpontjának szempontjából.
9. Hangsúlyozta Felperes végezetül azt, hogy a jogalkotói hatalom nem élvez, és nem élvezhet immunitást, az Állam, mint jogalkotó pedig polgári jogi jogviszonyok alanya lehet. A jogellenes károkozás feltételei fennállnak, azt az Állam közvetlen jogalkotói aktusa okozta, amely egyben felróható is volt, hiszen a minimális gondosság tanúsításával az alkotmánybírósági gyakorlatból előre kivehető lett volna, hogy a törvény jogellenes. Felperes fentiekre hivatkozással kérte az első fokú ítélet megváltoztatását.
10. A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla a Felperes fellebbezését elutasította, azt alaptalannak tartotta és az első fokú ítéletet helybenhagyta (**P/6. szám** alatt csatolva). A bíróság ítéletében megállapította, hogy az elsőfokú bíróság döntésében a tényállást helyesen állapította meg, indokait azonban az alábbiak szerint módosította:
11. A jelen ügyben vitás jogalkotói aktus nem esik a Ptk. 349. § (1) bekezdés hatálya alá, mivel amikor az Országgyűlés általános és absztrakt magatartásszabályt fogalmaz meg és fogad el a törvényben, akkor a jogalkotás nem minősül a közhatalom gyakorlása során kifejtett szervező- intézkedő tevékenységnek.
12. Az Ítéltábla egyebekben osztotta az elsőfokú bíróság eseti döntésekből levont következtetéseit és az abban foglalt, Felperes szerint felülvizsgálni szükséges gyakorlatot, annak ellenére, hogy az egyedi döntéseknek a bíróság által is elismerten nincs kötelező ereje. Ezzel összefüggésben az Ítéltábla is arra a következtetésre jutott, hogy az Országgyűlés jelen ügyben vitatott jogalkotási aktusára a közjog szabályai az irányadóak, amelyek alkotmány sértés esetén is védik a jogalkotót.
13. Az Ítéltábla álláspontja szerint azon tény, hogy a jogalkotói aktus a jogalkotónak felróható volt, nem jelent az Alkotmánybíróság által megállapított diszfunkcionális

jogalkotással azonos súlyú többlet tényállást, így a jogalkotó kártérítési felelősségét nem lehet megállapítani.

14. A Panaszos felülvizsgálati kérelemmel élt a Kúriánál (P/7. szám alatt csatolva). A Panaszos a következő jogi érvelést adta elő, melyet alábbiakban szinte szó szerint idézek, ugyanis ennek alapvető jelentősége van jelen panasz szempontjából.

15. *„Felperes már a keresetében előadta, és azzal ellentéteset egyik bírósági ítélet sem állapított meg, hogy a polgári jogi értelemben vett jogellenes károkozás és az ahhoz kapcsolódó felelősségi/felróhatósági formula minden eleme fennáll jelen ügyben. Nem ismételve a korábbi beadványokban előadottakat Felperes továbbra is fenntartja azon álláspontját, hogy a Magyar Állam, mint károkozó az alaptörvény-ellenes (alkotmányellenes) jogalkotási produktummal a Felperesnek kárt okozott – a törvény közvetlen hatályosulása folytán – amely kár ok-okozati összefüggésben áll a jogalkotó cselekményével, és amely cselekmény kapcsán egyértelműen kimutatható, hogy a jogalkotó nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható, így a mentesülési klauzula nem alkalmazható jelen ügyben.*

16. *Fenti, a jogellenes károkozásra irányuló megállapítást és annak fennálltát támasztja alá az Ítélet tábla ítélete is azzal, hogy a Ptk. 349. § helyett a Ptk. 339. §-át, mint általános kárfelelősségi formulát rendeli alkalmazni jelen ügyre. Nem állapítja meg az Ítélet tábla a jogellenes károkozás és kártérítési felelősség kizártságát, ebből kifolyólag a polgári jogi igény az okozott kár megtérítésére Felperes oldalán fennállónak tekintendő.*

17. *Abból kifolyólag pedig, hogy a kárfelelősségi formula minden eleme megáll és kimutatható, - ezt egyik fórum ítélete sem vitatta -, egyértelműen következik, hogy jogellenes károkozás történt, amely kapcsán Felperes jogosan élhet kártérítési igénnyel. Ezen igény kielégítésének az eddigi ítéletek jogszabályi alap nélkül nem adtak helyt, hiszen nem a kárfelelősség megállapításának elemei hiányoztak, hanem az ezt megelőző érvelést nem elfogadva/vizsgálat tárgyává téve hiányolta mindkét fok az Állam jogalkotással okozott kárért való felelősségének megállapíthatóságát minthogy „az a közjog területére tartozik.” Ennek az álláspontnak az elvi és gyakorlati tarthatatlanságát a keresetlevelünkben részletesen kimutattuk, ugyanakkor sem az első, sem a másodfokú bíróság nem reagált az észrevételeinkre, érveinkre ebben a tekintetben, mindösszesen a régi joggyakorlatra hivatkozott. Melynek meghaladott voltát kimutattuk, így álláspontom szerint az alsóbb fokú bíróságok az indokolási kötelezettségüknek sem tettek eleget.*

18. *A másodfokú bíróság tévesen hagyta helyben az elsőfokú ítélet megállapításait arra nézve, hogy a jogalkotásra a közjog szabályai vonatkoznak, és mint ilyen, nem ismerhető el a polgári jogi felelősség ezen eljárási szabályok között. Felperes ezzel kapcsolatban már kifejtette, hogy közjog és magánjog (polgári jog) között nem létezhet a két területet egymástól hermetikusan elválasztó fal. Pusztán abból ugyanis, hogy a jogalkotás folyamata a közjog szabályai által determinált, nem következik kényszerítően, hogy a jogalkotás eredményére és az azért való felelősségre is kizárólag csak a közjog szabályai vonatkoznának. Ez ugyanis a magyar közjog egyik legfontosabb tételes jogi szabályával, az Alaptörvény B. Cikkével ütközne, mely a jogállamiságot és ebből kifolyólag a közhatalmi szervek (polgári) jognak való alávetettségét mondja ki.*

19. A kizárólagosan közjogi szabályok alkalmazása ellen szóló érv az is, hogy noha valóban ebben a szférában zajlik a jogalkotás folyamata, és a jogalkotó szerv működését valóban a közjogi szabályozás hatja át, de az így keletkezett jogalkotási eredmények legtöbbször, így jelen esetben is az egyén, mint magánember magánjogi, illetőleg az egyén és állam közötti jogviszonyaiban érvényesülnek, sok esetben a magánjogi szférában fejtik ki hatásukat, így okoznak akár kárt. A közjogra hivatkozással kivonni a kárfelelősség alól az egyén magánjogi jogviszonyaiban, magánszférájában okozott kár megtérítésének lehetőségét nem összeegyeztethető egy demokratikus jogállam működésével, ahol az állami szereplők nem, mint hatalmasságok, hanem az egyén és a köz érdekében funkcionáló szervek jelenhetnek meg.

20. Ebben a körben Felperes megismétli azt a korábban is hivatkozott jogi álláspontját, hogy a jogalkotói „közjogi immunitás” tana de facto áttörésre került, annak számos korlátja van. Ezek közül a talán a legjelentősebb az uniós jog nem, vagy nem megfelelő átültetéséből fakadó károkozásért való felelősség. A magyar állam nem menekedhet az ilyen típusú perekben a felelősség és adott esetben a kártérítés megfizetése alól azon az alapon, hogy a jogalkotás a „közjog” hatálya alá tartozik, hiszen az egyértelműen és kristálytisztán sérti az uniós jogot.

21. Egy friss döntésében az Unió bírósága előzetes döntéshozatal keretében pontosan ilyen ügyben hozott döntést. A Berlington és társai ügyben (no. C-98/14.) a Bíróság a pénznyerő automaták betiltásának jogszerűségével foglalkozott és ki is mondta számos ponton annak jogszerűtlenségét. Az eljárás egy klasszikus kártérítési kereset nyomán indult, és az uniós verdikt után ekként is fog folytatódni.

22. A per kimenetele nem ismert, de egy bizonyos: a magyar bíróság a keresetet azért nem utasíthatja el, mert a jogalkotó „közjogi immunitást” élvez az ellene ebben a minőségében indított kártérítési perekben. Ebből következően a közjogi immunitás tana ebben a körben megdőlt.

23. Jelen ügyben nincs szó az uniós jog megsértéséről. Mindazonáltal, a joggyakorlat egységessége megkívánja az egyes jogintézmények egységes értelmezését is. Az ezzel ellentétes meggyőződés Alaptörvény ellenes, sérti az Alaptörvény B. Cikkében foglalt jogállamiságból fakadó jogbiztonság elvét.

24. Amennyiben a közjogi immunitás nem lehetséges menekvési ok uniós jog megsértésével okozott károkozásért, úgy jelen esetben sem lehet az a fentiek értelmében. Jelen ügy ráadásul nagyban analóg az uniós jog megsértéséhez, hiszen itt is egy olyan norma megsértéséért való kárfelelősségről beszélünk, mely korlátozza a parlamenti immunitást – az Alaptörvény/Alkotmány sérelméről. Nincs nagy különbség álláspontom szerint aközött, hogy a Magyarországra kötelező uniós jog vagy a legfőbb jogszabály, az Alaptörvény megsértésével okozott kárért való felelősségért kell-e helytállnia a jogalkotónak.

25. Végezetül ebben a körben megjegyzem, hogy kissé abszurd és illogikus is jelen speciális ügyben a közjogi- tehát az Alaptörvényből/Alkotmányból fakadó immunitásra

hivatkozni alkotmányellenes törvény megalkotásával okozott kárért való felelősség megállapításának elhárítására. Az Alaptörvény nem ad felhatalmazást ugyanis saját maga megsértésére, magánjogi értelemben sem.

26. *Elvi akadálya tehát nincsen a kárfelelősség megállapításának – abban az esetben természetesen, ha a kárfelelősség többi eleme megáll. Ezen elemek meglétét keresetlevelünkben bemutattuk, ezen a helyen a teljesség kedvéért röviden megismételjük. Az általános felelősségi alakzat elemei a következők (i) aki [károkozó személy] (ii) jogellenesen (iii) kárt (iv) okoz. A károkozó személy a Magyar Állam, amely kapcsán már az alapeljárásban tisztázásra került, hogy vele szemben jogok érvényesítése nem kizárt, polgári jogi jogviszonyok alanya is lehet, nem volt vita tárgya, hogy a jogalkotási produktumok létrehozásáért ő felel. A jogellenesség kérdése kapcsán kifejtésre került, hogy a norma jogellenességének alapesete az, ha a jogszabály alkotmányellenes (mint jelen ügyben is), azaz az Alkotmány (Alaptörvény) valamely 'anyagi jogi' (alanyi jogot meghatározó) rendelkezését sérti. Ezzel összefüggésben az is említést nyert, hogy minden károkozás jogellenes, így elegendő az ok-okozati összefüggést kimutatni a kár és cselekmény között, amely evidensen a Felperestől jogellenes törvény alapján elvont, és azóta sem visszatérített adóösszeg, amely elvonására a törvény Felperesre közvetlenül hatályosuló jellegéből fakad. A felróhatóság kapcsán fentebb is kifejtettem, hogy a kellő körültekintéssel elfogadott joganyag, amely az alkotmánybírói gyakorlatot is szem előtt tartja nem eredményezett volna jogsérelmet, a jogalkotó nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható lett volna.*

27. *Felperes ismételten hangsúlyozza, hogy elviekben minden károkozás jogellenes, mentesülni a jogellenesség alól csak kivételesen, törvényben meghatározott esetekben lehet. A károkozásáért továbbá felelősséget kell vállalni, és a felelősséget a Polgári Törvénykönyv szabályai alapján kell elbírálni. Mi több, a felróhatóság kapcsán az is figyelembe veendő szempont, hogy a jogalkotóval szemben értelemszerűen magasabbak a társadalmi elvárások, így a kimentési lehetőséget is szűkebben kell értelmezni a jogalkotással okozott kár alóli esetleges mentesülés esetén. Az Alaptörvény jogállamiságot deklaráló klauzujából következően pedig a kártérítés alól a jogalkotó sem vonhatja ki magát, történjen az a PK. 42. számban rögzített esetekben vagy éppen jogalkotással.*

28. *Felperes itt mutat rá, hogy az eljáró bíróságok, és így az Ítélet tábla másodfokú, Felperes kereseti kérelmének elutasítását helybenhagyó határozata csupán egy olyan, nem kötelezően követendő bírói gyakorlatra alapul, amelyet a nemzetközi tendenciák figyelembevételével rég időszerű lenne felülvizsgálni. Erre mindkét eljáró fórumnak lehetősége lett volna, mi több, az Alaptörvényben foglalt rendelkezés megtartása és a felperesi kártérítési igény Ptk.-ban rögzített rendezési kötelezettsége (új Ptk. 6:522. § (1) bekezdés) érdekében feladata lett volna vizsgálni.*

29. *A másodfokú, helybenhagyó ítélet teljes mértékben figyelmen kívül hagyta azt az elvi megfontolást, hogy noha a jogalkotást valóban a közjog szabályozza, de a károkozásra és az abból keletkező kártérítési igényre kizárólagosan a magánjog (polgári jog) tartalmaz rendelkezéseket.*

30. *Itt hívom fel azt az 1984. szeptember 18-án elfogadott Európa Tanácsi ajánlást, amelynek a korábbi gyakorlathoz képest újszerű vonása, hogy a felelősségileg szabályozott állami aktusok körét az adminisztratív természetű és a fizikai természetű aktusokon túlmenően az állam normatív szabályozó tevékenységeire is kiterjesztette.*

31. *Az ajánlásban az állam kárfelelőssége kapcsán nyolc pontot határozott meg, amelyek mérvadóak a felelősség megállapítása során. Ezen elvek:*

- *objektív alapú állami kárfelelősség,*
- *ha az első elv alá tartozó feltételek nem teljesülnek, akkor is biztosított legyen kártalanítás, ha nyilvánvalóan igazságtalan lenne, ha a kárt a károsultnak kellene viselnie,*
- *a kárfelelősség mérsékelhető a károsult közrehatására tekintettel,*
- *nem lehet megnehezíteni az igényérvényesítést azzal, hogy az állami szervet megelőzően az állam „ügynökét” kelljen perelni, illetve ha valamilyen kötelező államigazgatási eljárás van előírva az igényérvényesítés során, az nem lehetetlenítheti el a bírói utat*
- *az első elv szerinti kártérítés teljes, a második elv szerinti reparáció lehet részleges is,*
- *a reparációt biztosító döntéseket a lehető legrövidebb időn belül kell végrehajtani és a végrehajtás megfelelő pénzügyi alapjait is biztosítani kell,*
- *a felelősséghez kapcsolódó igényérvényesítési határidők nem veszélyeztethetik az igényérvényesítés lehetőségét és végül*
- *ki kell zárni a nemzetiség vagy állampolgárság szerinti diszkriminációt.*

32. *Az Ajánlás az Európa Tanács tagországainak belső jogára nézve határozta meg a jövőre tekintettel kívánatosként a fenti elveket, amelyek összességükben az állami immunitás mértékének csökkentését célozzák.*

33. *Fenti elveket alkalmazva jelen ügyre az állam objektív felelőssége is megállapítást kellene nyerjen, mivel a törvény megalkotásakor is egy minimális gondossággal eljáró jogalkotó tisztában kellett legyen vele, hogy alaptörvény-ellenes jogszabályt alkot. Ebből kifolyólag a kimentési lehetőség is csak szűken értelmezhető, amely jelen helyzetben eleve elképzelhetetlen, hiszen nem a jogalkotó működési és felelősségi körén kívül eső okból, hanem az általa alkotott jogalkotási produktum hatályosulásából kifolyólag keletkezett Felperes kára.*

34. *Noha fenti ajánlás nem bír kötelező erővel, az fontos szempont, hogy ennek kiadására már 1984-ben sor került, az azóta hazai és nemzetközi szinten is felmerült ügyek pedig csak indokoltabbá teszik a jelenleg már meghaladottnak tekinthető bírói gyakorlat felülvizsgálatát.*

35. *Erre vonatkozóan megfigyelhetők hazai törekvések is, az új Ptk. kodifikációja során napvilágot látott koncepció például tartalmazott arra nézve rendelkezést, hogy a jogalkotással okozott kárért való állami felelősség intézménye reformálásra szorul. A kodifikációért felelős Főbizottság arra is utalt, hogy a jogszabályalkotással okozott károkért való felelősséget „valamilyen szinten rendezni kell”, a szabályozás minimumaként pedig annak kimondását javasolta a testület, hogy „az utóbb alkotmányellenesnek ítélt jogszabályon alapuló egyedi aktusokkal okozott károkért az állam felelősséggel tartozik.”*

36. *Fenti rendelkezés az új Ptk. végleges, 2014. március 15-én hatályba lépett szövegében mégsem kapott helyet, így továbbra is fennáll annak az égető szüksége, hogy a jogalkalmazó szervek alakítsák gyakorlatukat a tendenciáknak megfelelően.*

37. *Jelen ügyben ez nem történt meg. Ezen felül jogszabályi alap hiányában, Felperesnek jogellenesen okozott kár kompenzálás nélkül hagyásával rögzített az Ítélet tábla egy a régi és az új Ptk. fent jelölt bekezdéseibe ütköző helyzetet.*

38. *Az Alkotmánybíróság ex nunc - ex tunc hatályú megsemmisítése kapcsán előadottakra Felperes a korábbi beadványaiban előadott érvelését fenntartva rögzíteni kívánja, hogy jelen ügy tárgya nem az alkotmánybírósági döntés, vagy annak bármilyen módon történő rendes bíróság általi vizsgálata, módosítása, relativizálása. Az alkotmánybírósági döntés annyiban lényeges, hogy megállapítja az alaptörvény-ellenességet, így igazolható, hogy a jogalkotó által elfogadott törvény jogellenesen rótt terheket Felperesre. A károkozás vizsgálatakor és megállapításakor ugyanakkor semmi jelentősége az alkalmazási tilalom visszamenőleges vagy jövőbeli hatályának, mivel a kárt maga a megalkotott jogszabály az elfogadása, illetőleg szűken értelmezve a Felperes általi megfizetés idején okozta, így a nem visszamenőleges hatályú megsemmisítés semmilyen hatással nincs a megsemmisítésig létrejött jogviszonyokra, főként nem bírhat azokra legalizáló hatással.*

39. *Itt emelem ki az Ítélet tábla azon megállapítását is, hogy az Alkotmánybíróság utólagos normakontroll eljárása során, a megsemmisítés közzététele napjától alkalmazási tilalmat elrendelő tartalommal hozott határozat az addig keletkezett jogviszonyokat érintetlenül hagyja. Ezt a megállapítást Felperes sem vitatja, pontosan ebből kifolyólag a jogsérelem abban érhető tetten, hogy a jogviszony érintetlenül hagyásával rögzül a Felperesnek jogellenesen okozott kár, holott azt a vonatkozó Ptk. szabályozás értelmében a károkozó köteles lenne megtéríteni.*

40. *Összefoglalva tehát, a jogalkotó egy alaptörvény-ellenes jogszabályt fogadott el, amely közvetlen hatályosulása folytán Felperesnek kárt okozott, amely károkozás elkerülhető lett volna, amennyiben az Alperes kellő körültekintéssel jár el. A felülvizsgálatni kért határozat rögzítette Felperes jogsérelmét, a jogellenesen okozott kár megtérítési kötelezettségére vonatkozó polgári jogi alapvetés figyelmen kívül hagyásával. Az ítélet összességében tehát sérti a Ptk. 339. §-át, amennyiben az abban foglalt minden elem fennállta kimutatható, mégsem kompenzálja a Felperesnek okozott vagyonszökkenést, sérve ezzel ugyanezen paragrafusban foglalt megtérítési kötelezettség követelményét is."*

41. A Kúria 2016. május 11-én kelt és a Panaszos jogi képviselője számára 2016. augusztus 9-én kézbesített ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A Kúria ítélete összességében négy oldal, melyből az első 3 formaságokat tartalmaz (ügyszám, eljáró tanács, felek, képviselőik, pertörténet, tényállás). Megjegyzem, ilyen fontos elvi kérdést feszegető ügyben az előzményeket – ideértve a felek jogi érveit is – mindösszesen három oldalban összefoglalni önmagában is a nonszensz határát súrolja.

42. A jogi érvelés csupán alig több, mint fél oldalt tesz ki (Ítélet negyedik oldal 11. bekezdés). Kezdetként a Kúria leszögezte, hogy a közjogi immunitás tana többet nem tartható. Az ezt leszögező egy darab mondat után a Kúria megállapította, hogy a Luxusadótv.-t az Alkotmánybíróság döntése meghozatala napjával semmisítette meg (azaz „jövőre nézve” (sic!)). Az akkor hatályos Abtv. szerint a jogszabály megsemmisítése előtti adóévekre kivetett és befizetett adót nem lehet olyannak tekinteni, melynek nem volt jogi alapja, ezért sem a jogellenes magatartás sem a kár, sem annak okozása nem állapítható meg a Kúria szerint. Zárásként a Kúria egy dodonai mondattal annak a meggyőződésének adott

hangot, hogy „nem kellett állást foglalnia a jogalkotással okozott kárért való felelősség kérdésében”, de az kijelenthető, hogy „a jogszabály nem jogellenes, hanem alkotmányellenes lehet és a felelősség csak ehhez kapcsolódhat, ha annak feltételei fennállnak.”

III. A bírói döntés alaptörvény-ellenességének okai

A tisztességes eljáráshoz való jog

43. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése deklarálja a tisztességes eljáráshoz való jogot. Az AB klasszikus megfogalmazásában: „a tisztességes eljáráshoz való jog az Alkotmányban explicit módon nem nevesített, de az alkotmánybírói gyakorlatban az 57. § (1) bekezdésébe foglalt független és pártatlan bírósághoz való jog, illetve a 2. § (1) bekezdéséből eredő eljárási garanciák védelmének egymásra vonatkoztatásából tartalmilag levezetett alkotmányos alapjog” [315/E/2003. AB határozat].

44. „A „tisztességes eljárás” (fair trial) követelménye nem egyszerűen egy a bíróságnak és az eljárásnak itt megkövetelt tulajdonságai közül (ti. mint „igazságos tárgyalás”), hanem [...] az Alkotmány alkotmányi rendelkezésben foglalt követelményeken túl – különösen a büntetőjogra és eljárásra vonatkozóan – az 57. § többi garanciájának teljességét is átfogja. Sőt az – 57. §-a tartalmához és szerkezetéhez mintát adó eljárási garanciákat tartalmazó cikkei általában elfogadott értelmezése szerint a fair trial olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás 'méltánytalan' vagy 'igazságtalan', avagy 'nem tisztességes' [6/1998. (III. 11.) AB határozat].

45. A tisztességes eljáráshoz való jog alkotmányos követelménye több elvet és garanciális elemet is magában foglal, így a bírósághoz fordulás jogát, a pártatlanság valamint a jogegyenlőség követelményét, az ésszerű időn belüli eljárást, a fegyveregyenlőség elvét és a jogorvoslatához való jogot is.

46. Több alkotmánybírói döntés rámutatott, hogy az eljárás tisztessége olyan minőség, amely az eljárás egészének figyelembevételével ítéltető meg. Az Alkotmánybírói Szék az erre vonatkozó döntéseiben meghatározza a tisztességes eljárás által megkövetelt általános ismérveket. Kiemelte, hogy a tisztességes eljáráshoz való joggal „szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye” [pl. 14/2002. (III. 20.) AB határozat, ABH 2002, 101, 108.; 15/2002. (III. 29.) AB határozat, ABH 2002, 116, 118 120.; 35/2002. (VII. 19.) AB határozat, ABH 2002, 199, 211.; 14/2004. (V. 7.) AB határozat, ABH 2004, 241, 256.].

47. Az Alkotmánybírói Szék – összefüggésben a döntés indokolásának ügyfél jogorvoslatát segítő jellegével – az indokolást alátámasztó bizonyítékokkal kapcsolatosan arra a konklúzióra jutott, hogy „azoknak megfelelő alapot kell teremteniük a hatékony jogorvosláshoz.” [630/B/2005 AB határozat]. A bizonyítékok figyelembe vételénél pedig a hatóságoknak elsődlegesen azt kell szem előtt tartaniuk, hogy a tényállás teljes mértékben feltárásra kerüljön.

48. A legfrissebb alkotmánybírói gyakorlat értelmében a tisztességes eljáráshoz való jog vizsgálata kapcsán a szükségességi-arányossági teszt alkalmazása is indokoltá válik. Az Alkotmánybírói Szék III/1522/2014. számú 2014. november 11-én kelt határozatában mondta ki

a következőket: „A jelen ügyben azt kellett megvizsgálni, hogy a keresetindítási határidő rövidebbé, mint a bírósághoz való fordulás jogának, valamint a tisztességes eljáráshoz való jognak a korlátozása megfelel-e az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében írt szükségességi - arányossági tesztnek, mely szerint alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.” [említett határozat 152.]

- *Az indokolási kötelezettséggel kapcsolatos alkotmánybírósági gyakorlat*

49. Figyelemmel az Alaptörvény 28. cikkében előírt jogszabály értelmezési kötelezettségre is, az Alkotmánybíróság azt vizsgálja, hogy az indokolási kötelezettséget előíró eljárási jogszabályokat a bíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelelően alkalmazta-e. Az Alkotmánybíróság tehát a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon. [IV/3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, ABH 2012,131.; Indokolás (4) bekezdése] Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja azt sem, hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat. [3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, ABK 2012, 504-505.; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, ABK 2012, 622-624; Indokolás (5)]

50. Az Alkotmánybíróság által vizsgált, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket. [összefoglalóan lásd: 7/21013. (III. 1). AB határozat]

- *A vonatkozó EJEB esetjog*

51. Figyelemmel arra, hogy a t. Alkotmánybíróság több döntésében is hivatkozta és rendszeresen figyelemmel van a strasbourgi székhelyű Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatára és azt töretlen gyakorlata alapján önmagára nézve minimum sztenderdként kötelezőnek tekinti, az alábbiakban a tisztességes eljárás és szűkebben az indokolási kötelezettség kapcsán ezen fórum gyakorlatát is röviden áttekintem.

52. Az Egyezmény garantálja a tisztességes eljáráshoz való jogot. A 6. Cikk vonatkozó része szerint „(1) Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően. [...]”

53. A 6. cikk által garantált tisztességes eljárás egyes részelemei együttes teljesülése esetén tekinthető a garanciális követelmény teljes egészében megtartottnak. Ilyen rész követelmények – a szövegből is kitűnően – a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság, az ésszerű idő követelménye, a terhelt személyes jelenléte a tárgyaláson büntetőeljárás során, az indokolt ítélethez való jog, a teljesség igénye nélkül.

54. A Bíróság esetjoga értelmében a tisztességes eljáráshoz való jogra való hivatkozás megillet minden olyan személyt, aki úgy véli, hogy jogellenes beavatkozás történt valamely jogának gyakorlásába, és aki azt panaszolja, hogy nem volt lehetősége arra, hogy igényét a 6. cikk 1. bekezdésében támasztott követelményeknek megfelelően bíróság elé terjessze. (ld. *Le Compte, Van Leuven and De Meyere v. Belgium*, 23 June 1981, § 44, Series A no. 43)

55. A Bíróság többször megállapította, hogy a tisztességes eljárás kapcsán a szabályozás a Részes Állam hatásköre, annak megtartása pedig a nemzeti bíróságok elsődleges feladata. A Bíróság az ilyen természetű ügyekben az Egyezmény értelmében azt vizsgálja, hogy maga az egész eljárás természete tisztességesnek minősíthető-e. (*Elsholz v. Germany* [GC], no. 25735/94, § 66, ECHR 2000-VIII)

56. A Bíróság esetjoga értelmében azon eljárásokban, ahol a nemzeti jog fellebbezési lehetőséget is biztosít, az alapeljárás olyan meghosszabbításának kell tekinteni a fellebbezési eljárást, ahol az alapügyben érvényesítendő tisztességes eljárás követelményeit szintén szem előtt kell tartani. (ld. *Delcourt v. Belgium*, 17 January 1970, § 25, Series A no. 11; *Gurov v. Moldova*, no. 36455/02, § 33, 11 July 2006)

57. A Bíróság az indokolt bírói döntéshez való jogot az Egyezmény 6. Cikkében foglalt tisztességes tárgyaláshoz való jog részének tekinti. E jog pontos tartalma a Bíróság elmúlt évtizedek során számos döntésében kimunkált, széleskörű gyakorlatából olvasható ki. E körben a Bíróság kiindulópontja az, hogy a bírói döntésekkel szemben valamennyi demokratikus jogállamban elvárható az objektivitás és az átláthatóság, ami egyfelől elejét veszi az önkényes hatósági és bírósági döntéshozatalnak, másrészt erősíti a bírósági döntéshozatalba vetett közbizalmat, és a bírói döntések tekintélyét. (*Taxquet kontra Belgium*, 926/05.; 2010. november 16.; § 90.; legutóbb megerősítve: *Shala kontra Norvégia*, 15620/09.; 2012. július 10.; § 29.)

58. A Bíróság következetes gyakorlata szerint a tisztességes eljárás és a jogállamiság elvéhez tartozik az a követelmény, hogy a bíróságok a döntéseik alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel mutassák be. (*Suominen kontra Finnország*, 37801/97.; 2003. július 1.; § 34.; legutóbb megerősítve: *Vojtěchová kontra Szlovákia*, 59102/08.; 2012. szeptember 25.; § 35.) A Bíróság olvasatában az adott bírói döntés természete, és az alapul fekvő egyedi ügy körülményei határozzák meg, hogy milyen terjedelmű és mélységű indokolás elégíti ki az indokolási kötelezettség egyezménybeli követelményét. Ebből következően az indokolt bírói döntéshez fűződő jog megsértését kizárólag az alapul fekvő egyedi ügy összes körülményeinek vizsgálatát követően lehet megítélni. (*Tatishvili kontra Oroszország*, 1509/02.; 2007. február 22.; § 58.; *Gráđinar kontra Moldova*, 7170/02.; 2008. április 8.; § 107.; legutóbb megerősítve: *Sholokhov kontra Örményország és Moldova*, 40358/05.; 2012.

július 31.; § 67.)

59. Éppen ezért elképzelhető, hogy valamely részletkérdésre vonatkozó indokolás teljes elmaradása nem, míg egy lényegesebb kérdésre vonatkozó hiányos indokolás viszont az Egyezmény 6. Cikkében biztosított jog megsértését idézi elő. A Bíróság az indokolások fogyatékoságának foka tekintetében kijelölte azt a határvonalat, amely elválasztja az Egyezménynek megfelelően indokolt határozatokat az Egyezményt sértő hiányos vagy fogyatékos indokolást tartalmazó határozatoktól. Ennek során a Bíróság elvi élel szögezte le, hogy az indokolt hatósági döntéshez való jog semmiképpen sem jelentheti azt, hogy az ügyben eljáró bíróságot a felek valamennyi érvelése tekintetében részletes indokolási kötelezettség terhelné. (*Hiro Balani kontra Spanyolország*, 18064/91.; 1994. december 9.; § 27.; *Ruiz Torija kontra Spanyolország*, 18390/91.; 1994. december 9.; § 29.; *García Ruiz kontra Spanyolország*, 30544/96.; 1999. január 21.; § 26.; *Hirvisaari kontra Finnország*, 49684/99.; 2001. december 25.; § 30.; legutóbb megerősítve: *Sholokhov kontra Örményország és Moldova*, 40358/05.; 2012. július 31.; § 67.)

60. A Bíróság ugyanakkor azt is elvi élel mondta ki, hogy a döntéssel szemben feltétlen elvárás, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot. A Bíróság álláspontja szerint nem felel meg az Egyezmény 6. Cikkében foglalt elvárásnak, ha a felülbírálati bírói fórum az alsóbb fokú bíróságnak az ügy lényegi kérdései tekintetében kifejtett érveit további vizsgálat és a vizsgálat indokainak előadása nélkül hagyja helyben. (*Helle v. Finnország*, 20772/92.; 1997. december 19.; § 60.; *Karakasis v. Görögország*, 38194/97.; 2000. október 17.; § 27.; *Boldea v. Románia*, 19997/02.; 2007. február 15.; § 30.; *Tacquet v. Belgium*, 926/05.; 2010. november 16.; § 91.; legutóbb megerősítve: *Vojtěchová v. Szlovákia*, 59102/08.; 2012. szeptember 25., § 35.) A Bíróság az indokolási kötelezettség teljesítésének vizsgálatakor figyelemmel van arra is, hogy az indokolás hiánya vagy fogyatékosága valamely fél írásban megfogalmazott, világosan és pontosan körülírt kérdését érinti-e. (*Hiro Balani kontra Spanyolország*, 18064/91.; 1994. december 9.; § 28.; *Ruiz Torija kontra Spanyolország*, 18390/91.; 1994. december 9.; § 30., legutóbb megerősítve: *Ilyadi kontra Oroszország*, 6642/05.; 2011. május 5.; § 44.)

61. Az Egyezmény jogvédelmi rendszerében a bírói döntéseknek a tisztességes eljárás által megkövetelt indokolása iránti igény egyfelől szoros összefüggésben áll a jogorvoslathoz fűződő joggal, ugyanis e jog hatékony gyakorlására kizárólag a bíróság döntését alátámasztó indokok ismeretében nyílik valódi lehetőség. (Erről lásd: *Baucher kontra Franciaország*, 53640/00.; 2007. július 24., §§ 47-51.) Másfelől szoros összefüggés mutatkozik az indokolási kötelezettség teljesítése, és a tisztességes eljáráshoz fűződő jogból fakadó azon alkotmányos igény között, hogy az eljárásban szereplő fél meghallgatást nyerhessen, azaz kérelmét a bíróság megvizsgálja. (Erről lásd: *Shala v. Norvégia*, 15620/09.; 2012. július 10., § 29.) Ennek oka az, hogy kizárólag a kellő alapossággal indokolt bírói határozatból tűnhet ki, hogy az ügyet eldöntő bíróság ténylegesen figyelembe vette-e a felek által előterjesztett bizonyítékokat és érveket.

- *Fenti gyakorlat jelen ügyre vonatkoztatása*

62. Kiindulásként rögzíteni kell, hogy miről **nem kell** és miről **kell** döntenie a t. Alkotmánybíróságnak.

63. Nem kell döntenie arról, hogy a Panaszos „jogosan” lett-e pervesztes. Még sarkosabban fogalmazva: jelen ügyben irreleváns, hogy a jogalkotással okozott kárfelelősség fennáll-e.

64. Amiről viszont állást kell foglalnia a t. Alkotmánybíróságnak, az az, hogy alkotmányosan megengedhető-e az, hogy a Kúria **nem adta értékelhető indokát** annak, hogy a Panaszos számos iratban, kimerítő részletességgel előadott érvei abban a tekintetben – többek között –, hogy az alkotmánybírói megsemmisítés időpontja – az *ex nunc*, *ex tunc* vagy *pro futuro* – nem lényeges a kárfelelősség megállapításakor. A jogvita végül ezen a jogkérdésen dőlt el. Az ebben a körben hiányzó indokolás összefér a tisztességes eljárás részét képező indokolási kötelezettséggel? A megválaszolendő alkotmányossági kérdés ennyi – sem több, sem kevesebb.

65. A kérdés megválaszolására az Alkotmánybíróság a már idézett 7/2013-as AB határozatban kidolgozott egy tesztet, melynek elemei a következők. Az Alkotmánybíróság vizsgálja a) jogvita természetét, b) az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, c) a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint d) az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket.

66. Jelen ügyben kiindulásként célszerű az a) és d) elemeket együttesen vizsgálni, ezekben ugyanis vita vagy bizonytalanság nem lehetséges. A jogvita tárgya jogalkotással okozott kárért való felelősség kérdése volt, Panaszos keresetét elutasították. A magánszemély Panaszosnak ez milliós összeget és nagy terhet jelent, így álláspontom szerint kiemelt jelentőségű ügyről van szó, ahol a pontos, részletekbe menő indokolás elengedhetetlen. Az ügyben választ igénylő lényegi kérdés pedig végeredményben egy volt: az Alkotmánybíróság megsemmisítő döntésének hatálya – nevezetesen jövőre nézve, visszamenőleges hatállyal vagy a döntés meghozatalakor – kihat-e a kárfelelősségre. A Kúria úgy találta, hogy a döntés meghozatalakor megsemmisítés kizárja a kárfelelősséget. A Kúria ezen álláspontját nem indokolta, a Panaszos számos helyen részletesen kifejtett ebbéli érveire nem reagált.

67. A teszt b) pontjának azonosítása sem okoz nehézséget. A Pp. 221. § (3) bekezdése rendelkezik a bíróság indokolási kötelezettségéről, mely kiterjed az összes lényeges körülményre.

68. Ahogy fentebb bemutatásra került, a bíróságoknak és így a Kúriának is számot kell adnia arról, hogy a felek előadásával miért ért vagy éppen nem ért egyet. A Kúria mindösszesen egyoldalas érvelésében ezt a kötelezettségét elmulasztotta, ami már önmagában is alaptörvény-ellenességre vezet.

69. Összefoglalva, a Panaszos ügyében a Kúria a jogvita lényegének tekinthető jogkérdésben – nevezetesen, lényeges-e a jogalkotással okozott kárfelelősség körében az alkotmánybírói megsemmisítés döntéshez képesti hatálya – nem adta indokát ítéletének. A Kúria érdemben nem reagált Panaszos ebben a körben felhozott érveire, nem indokolta meg, hogy Panaszos jogi álláspontja miért nem megfelelő. A Kúria továbbá csak sommásan hatályában fenntartotta a jogerős ítéletet, de részletes, minden fontos aspektussal számot vető indokolás hiányában nem mutatta meg, hogy valóban megfontolta Panaszos érveit. Mindez jelen ügyben, mely kiemelt súlyúnak mondható Panaszos szempontjából, egyértelműen és durván alkotmányellenes, hiszen az ügy tárgyára, jelentőségére és dogmatikai fontosságára tekintettel nagyon alapos és részletes indokolás lett volna alkotmányos elvárás.

70. Mindezt a Kúria Pfv.III.21.396/2015/6. számon hozott ítéletét mint alaptörvény-ellenes bírói döntést meg kell semmisíteni.

V. Kérelem

Összegezve a fentebb részletesen kifejtett indokaimat, a megtámadott kúriai ítélet sérti az Alaptörvény XXVIII. cikkében biztosított tisztességes eljáráshoz való jogot, mert az eljáró bíróság elmulasztotta alkotmányos indokolási kötelezettségét.

Tisztelt Alkotmánybíróság, a beadványban részletesen kifejtett indokok alapján kérem, hogy a Kúria Pfv.III.21.396/2015/6. számon hozott ítéletét, mint alaptörvény-ellenes bírói és döntést megsemmisíteni szíveskedjék.

Budapest, 2016. szeptember 13.

Tisztelettel,

Indítványozó képviselőjében:

